

Institutionen för Handel och företagande

TENTAMEN

Kurs Makroekonomi G1N

Examinationsmoment salstentamen

Kurskod NA123G

Högskolepoäng för examinationsmomentet

Datum 2025-05-09

Tentamenstid kl. 14:15 – 19:30

Ansvarig lärare Lars Pettersson

Berörda lärare Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 6

Fråga 1. (16 poäng, 2 poäng för varje deluppgift)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- a) Förklara vad som menas med real BNP? (2 poäng)
- b) Förklara vad som menas med deflation? (2 poäng)
- c) Vad menar vi normalt när vi säger att en ekonomi befinner sig i en lågkonjunktur? (2 poäng)
- d) Vad menas med hushållens disponibla inkomst? (2 poäng)
- e) Vad menas med offentlig sektors finansiella sparande? (2 poäng)
- f) Vad menas med att en person är sysselsatt enligt statistisk definition? (2 poäng)
- g) Vad menas med konjunkturrell arbetslöshet? (2 poäng)
- h) Vad är bytesbalansen? (2 poäng)

Fråga 2. (16 poäng)

- a) Ge exempel på stabiliseringspolitik som har finanspolitisk (2 exempel) respektive penningpolitisk (2 exempel) inriktning som du föreslår att en ekonomi ska genomföra i lågkonjunktur. (6 poäng)
- b) Vad är skillnaden mellan real och nominell ekonomisk tillväxt? (3 poäng)
- c) Mellan mitten av januari och slutet av april 2025 har den svenska kronan apprecierat med omkring 14 procent jämfört med US dollar. Vad innebär detta? På vilket sätt kan vi förvänta oss att Sveriges utrikeshandel med USA påverkas denna appreciering av den svenska kronan? (4 poäng)
- d) Vad kallas den del av stabiliseringspolitiken som (I) regeringen ansvarar för respektive den del som (II) Riksbanken ansvarar för? (3 poäng)

Fråga 3. (16 poäng)

- a) Enligt SCB var indexvärde för KPI 414,26 i mars 2024. Ett år senare i mars 2025 hade KPI ökat till 416,20. Hur hög var inflationen under de 12 månaderna mellan mars 2024 och mars 2025? (4 poäng)
- b) SCB följer också utvecklingen på arbetsmarknaden. I mars 2023 fanns det 5 236 000 sysselsatta i Sverige och 439 000 arbetslösa. Hur stor var arbetslösheten i mars 2023? (2 poäng)
- c) Två år senare, i mars 2025 fanns det 5 240 000 sysselsatta och 486 000 arbetslösa. Hur stor var arbetslösheten i mars 2025? Och med hur mycket ändrades arbetslösheten mellan mars 2023 och mars 2025? (2+2 poäng)
- a) Den 3 april 2025 annonserade Trump-administrationen i USA att de inför importtullar mot väldigt många länder. En information från Vita Huset har visat att tullnivåerna som införts beräknats för med följande formel:

$$\Delta\tau_i = \frac{X_i - M_i}{\varepsilon * \varphi * M_i}$$

Där $\Delta\tau_i$ är förändring i tullsats som skall beräknas, X_i respektive M_i är export från USA till land i , respektive import från land i till USA. I nämnaren finns ε som är importefterfrågans elasticitet i förhållande till importpriserna och φ som är importprisernas elasticitet med avseende på tullar. Sedan finns också M_i dvs. import från land i till USA i nämnaren.

Enligt forskare som Stan Veuger m.fl. har fel gjorts när tullarna beräknats. Den studie som hänvisas till av Trump-administrationen visar att storleken på φ är omkring 1,0 men när tullarnas storlek beräknats har man antagit att storleken är 0,25. Vilken betydelse får detta fel för de beräknade tullarnas storlek? Blir tullarna större eller mindre jämfört med om $\varphi = 1,0$ som i studien som legat till grund för beräkningarna? Och ungefär hur stor är skillnaden för de beräknade tullarna jämfört med om de inte räknat fel (enligt Stan Veuger m.fl.)? (6 poäng)

Fråga 4 (20 poäng)

Antag följande för en öppen ekonomi med offentlig sektor (miljarder kr):

Autonom konsumtion = 100

Marginell konsumtionsbenägenhet (MPC) = 0,8

Investeringar = 80

Skattesatsen på inkomster i ekonomin = 30%

Offentliga utgifter = 300

Export = 150

Import = 140

- a) Ange konsumtionsfunktionen för ekonomin. Observera att vi har ett skatteuttag i form av en "klumpsumma" och att vi måste ta hänsyn till att konsumtion relateras till disponibel inkomst (som måste beräknas) (4 poäng)
- b) Hur stor är den "keynesianska modellens" multiplikator för ekonomin? (4 poäng)
- c) Beräkna jämviktsinkomsten (Y^*) i ekonomin genom att använda "keynesianska modellen" där aggregerade utgifter ges av $AE = C + I + G + X - M$ och jämviktsinkomsten är när $Y = AE$. Illustrera även med figur ("keynesianska modellens" graf). (6 poäng)
- d) Om vi utgår från informationen ovan, råder det överskott eller underskott i offentlig sektors budget när ekonomin är i jämvikt? Och innebär saldot i statens budget att det råder positivt eller negativt offentligt sparande? (4 poäng)
- e) Är bytesbalansen för ekonomin positiv eller negativ? (2 poäng)

Fråga 5 (16 poäng)

Använd modell (diagram) för LRAS-SRAS-AD och besvara delfrågorna nedan. Landet du analyserar är som Sverige, dvs. en liten öppen ekonomi som har en stor utrikeshandel och en stor offentlig sektor.

Visa händelseförloppet anpassningen i faser med fokus på hur nationalinkomst och ränta påverkas.

- a) Förklara vad som menas med LRAS-SRAS-AD modellen. Vad visar respektive kurva och vad är villkoret för långsiktig jämvikt i modellen? Visa också LRAS-SRAS-AD modellen i en graf, var noga med att skriva ut vad respektive axel visar. (4 poäng)
- b) Antag att ekonomin startar i jämvikt och att den största ekonomin i världen (som USA) plötsligt startar ett handelskrig och inför höga tullmurar på sin import. Hur kommer den kortsiktiga utvecklingen bli i ekonomin? Hur påverkas prisnivån och nationalinkomsten, och kommer landet röra sig mot hög- eller lågkonjunktur? Visa utvecklingen med en graf. (4 poäng)
- c) Antag att statsmakten överväger att inte föra någon stabiliseringspolitik alls. I stället lämnas marknader fria att utan några ingrepp genomgå anpassning mot ny långsiktig jämvikt. Hur kommer utvecklingen att fortsätta i nästa fas, efter att handelskriget startat? (4 poäng)
- d) Antag att landet i stället bestämmer sig för att möta situationen med handelskrig med finanspolitik för att föra en aktiv stabiliseringspolitik. Ge förslag om hur en sådan politik kan utformas. Visa händelseförloppet som kan förväntas av din föreslagna politik i en. (4 poäng)

Fråga 6 (16 poäng)

Anta att följande gäller för en ekonomi med egen valuta som är kronor.

- Hushållen har 2600 miljarder kronor insatta som sparande i banker (inlåning i banker).
- Det finns 60 miljarder kronor i sedlar och mynt som cirkulerar i ekonomin.
- Bankerna har 130 miljarder kronor i sina kassor deras bankvalv.

- a) Hur stor är den monetära basen i ekonomin? (2 poäng)
- b) Hur stor är penningmängden i ekonomin? (2 poäng)
- c) Hur stor är sedelkvoten (b) i ekonomin? (2 poäng)
- d) Hur stora är bankernas kassareserver (x)? och hur stor är reservkvoten? (4 poäng)

Anta att centralbanken ökar den monetära basen med 10 miljarder kronor. Ökningen hamnar hos bankerna (exempelvis genom att centralbanken har köpt värdepapper av bankerna) och att bankerna håller tillräckliga kassareserver för att kunna möta fluktuationer i allmänhetens insättningar och uttag.

- e) Hur stor är penningmultiplikatorn? Använd formeln med kontant- och reservkvot (som vi uttryckt som $(1+b) / (b+x)$). (3 poäng)
- f) Hur mycket ökar penningmängden när den monetära basen ökar med 10 miljarder? (3 poäng)